

Dosarul nr. 3ra-264/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud.: V. Sîrbu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

DECIZIE

26 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Sveatoslav Moldovan
Victor Burduh
Nina Vascan

examinând recursul declarat de Societatea cu Răspundere Limitată „P.A. Gherasimenco”, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „P.A. Gherasimenco” împotriva Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ,

împotriva deciziei din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „P.A. Gherasimenco” împotriva hotărârii din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 11 februarie 2019, SRL „P.A. Gherasimenco” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că desfășoară activitate de comerț cu amănuntul prin unitatea de comerț amplasată în mun. Chișinău, str. 31 august 1989, nr. 113, intersecție cu str. A. Pușkin 20, în baza autorizației de funcționare a unităților de comerț și alimentație publică nr. 20225 din 14 august 2006, valabilă de la 01 iunie 2016 până la 20 aprilie 2019.

SRL „P.A. Gherasimenco” a relatat că, la 23 noiembrie 2018, Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău a emis prescripția nr. 113/03-28, prin care a fost obligată să suspende necondiționat lucrările neautorizate la obiectivul din str. 31 august 1989, intersecție cu str. Pușkin și până la 07 decembrie 2018 să demoleze (demonteze, evacueze) construcția, instalația, ghereta pe cont propriu, cu aducerea terenului în forma inițială. În caz contrar obiectivul neautorizat va fi demolat (demontat, evacuat)

în mod forțat de către subdiviziunile municipale conform dispoziției pretorului de sector.

Reclamanta a menționat că, la 26 decembrie 2018, a expediat cerere prealabilă Preturii sectorului Centru, iar prin răspunsul nr. 1371/03-13 din 10 ianuarie 2018, pârâta i-a respins ca neîntemeiată cererea prealabilă. Astfel, consideră că prescripția din 23 noiembrie 2018 este ilegală, emisă contrar prevederilor legale și cu încălcarea procedurii și a competenței.

Mai mult, SRL „P.A. Gherasimenco” a specificat că în prescripție a fost indicat că în temeiul deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 10/10 din 04 decembrie 2014, urmare a controlului privind legalitatea construcțiilor din 31 august 1989, intersecție cu str. A. Pușkin s-a depistat executarea neautorizată a gheretei pe terenul proprietate publică administrat de Consiliul municipal Chișinău. A considerat că în prescripție este menționat un neadevăr, un fals, deoarece deține autorizație de funcționare nr. 4629 din 03 mai 2016 valabilă până la 20 aprilie 2019, ceea ce demonstrează că ghereta din str. 31 august 1989, intersecție cu str. A. Pușkin a fost amplasată și activează cu respectarea cerințelor legale.

Reclamanta a invocat că administrația publică locală deține actele prin care se confirmă faptul că ghereta este amplasată legal, fiind anexate și la cererea prealabilă. Însă, la examinarea cererii nu s-a ținut cont, nu li s-a dat nicio apreciere și nici nu au fost analizate în aspect de fapt și de drept, ceea ce constituie încălcarea art. 6 al Convenției pentru Drepturile Omului.

SRL „P.A. Gherasimenco” a mai relatat că în prescripție s-a făcut referire și la rezoluția Primarului general interimar nr. 02-106/7566 din 21 noiembrie 2018, eliberată în baza demersului Prim-ministrului Republicii Moldova din 21 noiembrie 2018. În demersul Prim-ministrului s-a solicitat asigurarea reamplasării unităților de comerț ambulant din str. 31 august 1989, în perimetrul străzilor Mitropolitul Gavriil Bănulescu-Bodoni – Alexandru Pușkin. Însă, ghereta deținută de reclamantă este situată pe str. 31 august 1989, în perimetrul străzilor Alexandru Pușkin – Vlaicu Pîrcălab și nu este în perimetrul indicat în demersul Prim-ministrului.

Totodată, reclamanta a specificat că în răspunsul la cererea prealabilă, Pretura sectorului Centru a făcut referire la dispoziția Primarului general interimar nr. 842-d din 30 octombrie 2018, însă în prescripția nr. 113/03-28 din 23 noiembrie 2018, nu s-a făcut trimitere la această dispoziție.

Mai mult, SRL „P.A. Gherasimenco” a considerat că prin demolarea ca neautorizată a gheretei, autoritatea publică a urmărit și a realizat scopul de a înceta activitatea de comerț, cauzându-i un prejudiciu material care necesită a fi reparat.

SRL „P.A. Gherasimenco” a solicitat anularea prescripției nr. 113/03-28 din 23 noiembrie 2018 eliberată de Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău, prin care a fost obligată să suspende necondiționat lucrările neautorizate la obiectivul amplasat pe str. 31 august 1989, intersecție cu str. A. Pușkin, fiind obligată până la 07 decembrie 2018 să demoleze ghereta pe cont propriu, cu aducerea terenului în poziția inițială.

În cadrul judecării cauzei, pârâta Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău a depus referință la cererea de chemare în judecată, prin care a cerut respingerea acțiunii ca neîntemeiată și fără suport juridic (f.d. 27-30).

Prin hotărârea din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea formulată de SRL „P.A. Gherasimenco” s-a respins ca neîntemeiată (f.d. 47, 51-58).

La 03 iunie 2019, SRL „P.A. Gherasimenco” a declarat apel împotriva hotărârii din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii contestate, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de SRL „P.A. Gherasimenco” împotriva hotărârii din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 87-99).

Referitor la procesul de luare a aceste soluții, instanța de apel a invocat că din actele cauzei s-a constatat cu certitudine că, pe str. Pușkin, nr. 20, colț cu str. 31 August 1989, nr. 113 a fost amplasată temporar pentru a-și desfășura activitatea ghereta ce aparține SRL „P.A. Gherasimenco”, care se află în raza teritoriului gestionat de Pretura sectorului Centru, municipiul Chișinău. Dar, până la expirarea valabilității autorizației de funcționare – 20 aprilie 2019, SRL „P.A. Gherasimenco” prin prescripția Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău din 23 noiembrie 2018 a fost obligată să evacueze ghereta enunțată supra, având la bază rezoluția Primarului general interimar d-lui Ruslan Codreanu nr.02-106/7566 din 21 noiembrie 2018, emisă conform demersului Prim-ministrului Republicii Moldova din 21 noiembrie 2018.

Instanța de apel a relatat că potrivit deciziei Direcției Generale Arhitectură, Urbanism și Relații Funciare din 20 aprilie 2016, se indică „ghereta ce aparține SRL „P.A. Gherasimenco are suprafața pînă la 12 mp., se amplasează fără fundament capital, fără conectare la rețelele tehnice (cu excepția celor electrice și telefonice) și la prima cerere a serviciilor abilitate se demontează sau se strămută în alt loc din contul beneficiarului (f.d.13). Iar, în conformitate cu Decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 10/2 din 09 octombrie 2017 „Cu privire la aprobarea Regulamentului de desfășurare a activității de comerț în municipiul Chișinău”, anexa 4, pct. 8,8.1 preturile de sector vor evacua/reamplasa în modul stabilit, la expirarea termenului de valabilitate a autorizațiilor de funcționare, precum și a schemelor de amplasare în baza cărora au fost recepționate notificările depuse până la intrarea în vigoare a prezentului Regulament, eliberate pentru gheretele și unitățile comerciale ambulante din sector amplasate: pe străzile din centru nucleu-istoric, pe bulevardele și străzile principale, conform anexei nr.2. În conformitate cu anexa nr. 2 la decizia nominalizată centrul-nucleul istoric al municipiului Chișinău este amplasat în perimetrul străzilor: Alexei Mateevici - C. Stere - A. Șciusev - Mihai Viteazu - Sf. Andrei - I. Zaikin - Albișoara – Ismail - bd. Ștefan cel Mare și Sfânt – Ciuflea - București - L. Tolstoi - Pan Halippa.

Mai mult, instanța de apel a menționat că potrivit anexei nr. 4, pct. 8.1 al Regulamentului cu privire la desfășurarea activității de comerț, în municipiul Chișinău și anume Cerințele de amplasare și funcționare a unităților staționare provizorii – gheretelor în municipiul Chișinău, în art. 2 alin. 2.5 se interzice amplasarea gheretelor: 1) în centrul nucleu-istoric, pe bulevardele și străzile principale ale orașului Chișinău; în preajma edificiilor autorităților publice centrale și locale, misiunile diplomatice, instituțiile de învățămînt; 3) la o distanță mai mică de 20,0 m de la stațiile de așteptare a transportului urban de pasageri. Conform dispoziției Primarului General cu nr. 842-

d din 30 octombrie 2018 cu privire la evacuarea unităților de comerț ambulant și staționare provizorii de pe teritoriul mun. Chișinău, a fost înaintat planul de etapizare privind evacuarea gheretelor, în prima etapă fiind evacuarea unităților comerțului ambulant amplasat în preajmă: 1) edificiilor autorităților publice centrale și locale, misiunilor diplomatice, instituțiile de învățământ; 2) la o distanță mai mică de 20,0 m de la stațiile de așteptare a transportului urban.

Astfel, instanța de apel a indicat că ghereta ce aparține SRL „P.A. Gherasimenco” își desfășura activitatea pe o stradă principală din zona istorică a orașului, în preajma unei instituții de învățământ și la o distanță mai mică de 20,0 m de la stația de așteptare a transportului urban, iar prin actele normative nominalizate mai sus se interzice desfășurarea activității respective pe str. Pușkin, mun. Chișinău unde era amplasată temporar ghereta și întemeiat a fost dispusă demontarea și evacuarea acesteia prin prescripția contestată. Astfel, nu pot fi reținute argumentele apelantei SRL „P.A. Gherasimenco”, privind referirea făcută la prescripția contestată și anume că s-a depistat executarea neautorizată a gheretei pe terenul proprietate publică în administrarea Consiliului municipal Chișinău”, or Anexa nr.1 al Regulamentului precitat, prezintă modelul prescripției, respectiv aceasta fiind o blanchetă în copie folosită de către organele abilitate și este clară mențiunea din ea ”demontarea” și ”evacuarea”.

De asemenea, instanța de apel a evidențiat că și mențiunile din prescripția contestată și anume „demontarea, evacuarea gheretei în termen până la 07 decembrie 2018, în baza rezoluției Primarului general interimar - Ruslan Codreanu nr. 02-106/7566 din 22 noiembrie 2018, conform demersului Prim-ministrului Republicii Moldova din 21 noiembrie 2018”, sunt veridice, or, prescripția 113/03-28 din 23 noiembrie 2018, este o blanchetă în copie folosită de către organele abilitate și se referă la demontarea, evacuarea gheretei în termen până la 07 decembrie 2018.

Astfel, Completul de contencios administrativ a conchis că, instanța de fond, corect a aplicat normele de drept care se referă speței, în mod legal și întemeiat a dispus respingerea acțiunii, or prescripția este emisă cu respectarea procedurii, de organul abilitat și în temeiul legii.

La 23 decembrie 2019, SRL „P.A. Gherasimenco”, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov a declarat recurs împotriva deciziei din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea cererii de recurs, recurenta SRL „P.A. Gherasimenco” a invocat dezacordul cu actele judecătorești contestate, considerându-le neîntemeiate și pasibil de a fi casate.

SRL „P.A. Gherasimenco” a specificat că în prescripția contestată a fost indicat că în temeiul deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 10/10 din 04 decembrie 2014, urmare a controlului privind legalitatea construcțiilor din 31 august 1989, intersecție cu str. A. Pușkin s-a depistat executarea neautorizată a gheretei pe terenul proprietate publică administrat de Consiliul municipal Chișinău. A considerat că în prescripție este menționat un neadevăr, un fals, deoarece deține autorizație de funcționare nr. 4629 din

03 mai 2016 valabilă până la 20 aprilie 2019, ceea ce demonstrează că ghereta din str. 31 august 1989, intersecție cu str. A. Pușkin a fost amplasată și activează cu respectarea cerințelor legale.

Mai mult, recurenta a relatat că prin demolarea ca neautorizată a gheretei, autoritatea publică a urmărit și a realizat scopul de a înceta activitatea de comerț, cauzându-i un prejudiciu material care necesită a fi reparat.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, iar în conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 1 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În corespundere cu art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Astfel, din materialele cauzei se atestă că, la 30 decembrie 2019, prin intermediul poștei electronice, Curtea de Apel Chișinău a expediat avocatului Natalia Covaliov copia deciziei motivate din 19 noiembrie 2019 (f.d. 100).

Prin urmare, instanța de recurs consideră că cererea de recurs depusă la 23 decembrie 2019 de către SRL „P.A. Gherasimenco”, este în termen.

La 20 ianuarie 2020, în adresa intimă Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău a fost expediată copia recursului declarat de SRL „P.A. Gherasimenco”, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței (f.d. 107).

La 31 ianuarie 2020, Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău a depus referință la recursul declarat de SRL „P.A. Gherasimenco”, solicitând respingerea recursului, cu menținerea deciziei din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prin încheierea din 19 februarie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de SRL „P.A. Gherasimenco” s-a considerat admisibil și s-a transmis

completului lărgit al Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ, pentru examinare.

Verificând decizia din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău și cererea de recurs, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea cererii de recurs depusă de SRL „P.A. Gherasimenco”, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, deoarece în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, instanța de recurs nu poate adopta o soluție finală în cauza dată.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu art. 193 alin. (3) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție soluționează recursurile împotriva încheierilor și admisibilitatea cererilor de recurs în complete de 3 judecători, iar cererile de recurs – în complete de 5 judecători.

În corespundere cu art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

În conformitate cu art. 248 alin. (1), lit. d) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii, casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

Din materialele cauzei rezultă că, la 23 noiembrie 2018, de către Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău a fost emisă prescripția nr. 113/03-28, în temeiul deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 10/10 din 04 decembrie 2014, prin care s-a obligat SRL „P.A. Gherasimenco” să suspende necondiționat lucrările neautorizate la obiectivul amplasat pe str. 31 August 1989, intersecție cu str. A. Pușkin și anume, să demoleze ghereta pe cont propriu, cu aducerea terenului la forma inițială potrivit art. 101 din Codul Funciar, până la 07 decembrie 2018. La baza emiterii prescripției menționate a fost rezoluția Primarului general interimar nr. 02-106/7566 din 21 noiembrie 2018, emisă conform demersului Prim-ministrului Republicii Moldova din 21 noiembrie 2018 (f.d. 6).

Ulterior, la 26 decembrie 2018, SRL „P.A. Gherasimenco” a depus la Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău cerere prealabilă, solicitând revocarea prescripției menționate supra, deoarece recurenta a activa legal, autorizația de funcționare fiind valabilă până la 20 aprilie 2019 (f.d. 9).

În răspunsul la cererea prealabilă, Pretura sectorului Centru, mun. Chișinău a făcut referire la prevederile art. 4.1 alin. 9 din Regulamentul cu privire la desfășurarea activității de comerț în municipiul Chișinău, potrivit căruia se interzice desfășurarea comerțului ambulant stradal (chioșcuri, tonete, rulote, tarabe etc.) în perimetrul zonei istorice: str. Columna – str. Ismail – str. Pan Halipa – str. V. Alexandri – str. A. Mateievici – A. Pușkin. Totodată, s-a invocat că la evacuarea gheretelor, preturile de sector emit dispoziții în acest sens și acționează conform prevederilor deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 10/10 din 04 decembrie 2014, a dispoziției Primarului General nr. 842-4 din 30 octombrie 2018 și rezoluția Primarului general

interimar nr. 02-106/7566 din 21 noiembrie 2018, emisă conform demersului Prim-ministrului Republicii Moldova din 21 noiembrie 2018, prin care s-a dispus evacuarea și reamplasarea tuturor gheretelor situate pe str. 31 august 1989, intersecție cu str. A. Pușkin (f.d. 10-11).

Mai mult, instanța de recurs constată că la materialele cauzei se regăsește copia autorizației de funcționare a unităților de comerț și alimentație publică nr. 20225 din 14 august 2006, eliberată SRL „P.A. Gherasimenco”, pentru desfășurarea activității de comerț cu amănuntul în sectorul Centru, mun. Chișinău, str. Pușkin 20, colț cu str. 31 august 1989 nr. 113, valabilitatea autorizației fiind din 01 iunie 2016 până la 20 aprilie 2019 (f.d. 12) și autorizația sanitară de funcționare nr. 4629, eliberată la 03 mai 2016 și valabilă până la 20 aprilie 2019 (f.d. 14).

Așadar, fiind investită cu examinarea cauzei, Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, prin hotărârea din 28 iunie 2019 a respins cererea de chemare în judecată depusă de SRL „P.A. Gherasimenco”, ca neîntemeiată (f.d. 47, 51-58).

Prin decizia din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins cererea de apel depusă de SRL „P.A. Gherasimenco” împotriva hotărârii din 28 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 87-99).

Instanța de apel la adoptarea deciziei sale a evidențiat că mențiunile din prescripția contestată și anume „demontarea, evacuarea gheretei în termen până la 07 decembrie 2018, în baza rezoluției Primarului general interimar - Ruslan Codreanu nr. 02-106/7566 din 22 noiembrie 2018, conform demersului Prim-ministrului Republicii Moldova din 21 noiembrie 2018” sunt pertinente, or, prescripția 113/03-28 din 23 noiembrie 2018, este o blanchetă în copie folosită de către organele abilitate și se referă la demontarea, evacuarea gheretei în termen până la 07 decembrie 2018.

Completul de contencios administrativ a conchis că, instanța de fond, corect a aplicat normele de drept care se referă speței, în mod legal și întemeiat a dispus respingerea acțiunii, or prescripția este emisă cu respectarea procedurii, de organul abilitat și în temeiul legii.

Efectuând controlul judiciar al deciziei din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că, instanțele inferioare au interpretat în mod eronat legea materială ce guvernează raportul material litigios, iar drept consecință au adoptat o soluție greșită, neîntemeiată și nemotivată.

Așadar, conform pct. 1.3 al Regulamentul provizoriu privind procedura de demolare a construcțiilor executate ilegal pe terenurile ce aparțin domeniului public/privat al municipiului Chișinău, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 10/10 din 04 februarie 2014, prin construcție neautorizată se subînțelege orice tip de construcții capitale (construcții cu destinație locativă sau cu altă destinație, împrejuriri), construcții ușor demontabile (gherete, tarabe, garaje metalice, copertine, panouri publicitare, împrejuriri din lemn sau metal, instalații ce blochează, căile de acces, amplasate pe terenuri ce aparțin domeniului public/privat al municipiului Chișinău), precum și amenajările spațiilor publice, executate în lipsa certificatului de urbanism pentru proiectare, documentației de proiect și autorizației de construire.

Totodată, potrivit pct. 2.2 și 2.3 al Regulamentului menționat, reprezentantul preturii are obligația să inspecteze și să identifice persoana/proprietarul care a ridicat construcția ilegală (contravenientul), căruia îi înmânează prescripția privind suspendarea lucrărilor neautorizate, demolarea, demontarea, evacuarea și aducerea terenului construcției la forma inițială (în continuare - prescripție), potrivit prevederilor art. 101 din Codul Funciar și prezentului regulament. Modelul prescripției se prezintă în anexa nr. 1 la regulament. Preturile de sector vor asigura evidența strictă a prescripțiilor eliberate într-un registru special.

Mai mult, instanța de recurs consideră necesar de a menționa și prevederile capitolului II, pct. 11, lit. s) al Regulamentului de organizare și funcționare a preturii, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 22/65 din 05 mai 2005, pretorul exercită următoarele atribuții principale: contribuie la exercitarea controlului legalității construcției în sector, sesizează organele de control în construcție, în vederea întreprinderii măsurilor de lichidare a încălcărilor de lege și reparării cauzelor.

Potrivit art. 20 alin. (2) din Legea privind statutul municipiului Chișinău nr. 136 din 17 iunie 2016, pretorul este reprezentant al primarului general în sector și se conduce în activitatea sa de legislația în vigoare, dispozițiile primarului general și regulamentul de organizare și funcționare a preturii.

Articolul 21, alin. (1), lit. t) din aceeași Lege, prevede că în teritoriul administrat, pretorul exercită următoarele atribuții de bază constată și dispune, în sector, în limitele competenței sale, demontarea și evacuarea, inclusiv forțată, a unităților comerciale staționare provizorii și unităților mobile de orice tip; dispune contracararea activității de comerț, inclusiv a comerțului ambulant, desfășurate cu încălcarea legislației.

Astfel, conform prevederilor menționate mai sus, Colegiul judiciar învederează că deși în atribuțiile pretorului intră contracararea activității de comerț, inclusiv a comerțului ambulant, desfășurate cu încălcarea legislației, constatările menționate în prescripția contestată, nu poate fi acceptată opinia instanței de apel despre faptul că prescripția, este o blanchetă în copie folosită de către organele abilitate și se referă la demontarea, evacuarea gheretei în termen până la 07 decembrie 2018. Or, din materialele cauzei SRL „P.A. Gherasimenco” își exercita activitatea, prin amplasarea gheretei pe str. 31 august 1989, intersecție cu str. Pușkin, în baza autorizației de funcționare a unităților de comerț și alimentare nr. 20225 din 14 august 2006, valabilă până la 20 aprilie 2019 (f.d. 12-14).

Instanța de recurs atestă că, într-adevăr Regulamentul provizoriu privind procedura de demolare a construcțiilor executate ilegal pe terenurile ce aparțin domeniului public/privat al municipiului Chișinău la anexa nr. 1, reglementează modelul de prescripție, însă, în atribuțiilor Pretorului de sector intră exercitarea controlului, dar nu simpla emitere a unei prescripții după „blanc”.

Sub acest aspect, Colegiul judiciar menționează că instanța de apel nu a examinat sub toate aspectele modul de emitere a prescripției contestate, care are la bază constatările Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău despre executarea neautorizată a lucrărilor, luând în considerare că la momentul emiterii prescripției, autorizația de funcționare a SRL „P.A. Gherasimenco” era valabilă până la 20 aprilie 2019.

Suplimentar, Colegiul judiciar atestă că nu urmează a fi considerată ca legală prescripția menționată în speță, din motivul că este o blanchetă adoptată prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 10/10 din 04 decembrie 2014, deoarece fiecare caz este diferit, iar în motivarea prescripției trebuie să fie menționate temeiurile care stau la baza emiterii actului administrativ și prevederile legale relevante speței. Acest fapt nu s-a constatat din conținutul prescripției din 23 noiembrie 2018, iar instanța de apel nici nu a examinat mai amănunțit obiectul care se referă la executarea neautorizată a comerțului.

Totodată, instanța de recurs relevă că instanța de apel nu a stabilit cu certitudine locul de amplasare a gheretei și a coraportului dintre demersul Prim-ministrului Republicii Moldova și locul amplasării acesteia. Or, prin demersul Prim-ministrului Republicii Moldova se solicită reamplasarea gheretelor și a unităților de comerț ambulant aflate în adiacența clădirii Guvernului pentru târgul de Crăciun, care se va desfășura în mun. Chișinău, pe str. 31 august 1989, în perimetrul străzilor Mitropolit Gavriil Bănulescu Bodoni și Alexandr Pușkin (f.d. 7). Iar, potrivit autorizației nr. 20225 din 14 august 2006 se constată că SRL „P.A. Gherasimenco” își desfășura activitatea pe str. Pușkin 20, colț cu str. 31 august 1989 (f.d. 12).

Astfel, instanța de apel nu a răspuns la argumentul SRL „P.A. Gherasimenco” despre faptul că nu poate fi reținută referirea din prescripția nr. 113/03-28 din 23 noiembrie 2018 la demersul Prim-ministrului Republicii Moldova de reamplasare a unității de comerț, deoarece ghereta este amplasată pe str. 31 august 1989, în perimetrul străzilor Alexandr Pușkin – Vlaicul Pârcălab.

Mai mult, Colegiul judiciar atestă că instanța de apel eronat a considerat relevante prevederile deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 10/2 din 09 octombrie 2017 „Cu privire la aprobarea Regulamentului de desfășurare a activității de comerț în municipiul Chișinău”, anexa 4, pct. 8,8.1 preturile de sector vor evacua/reamplasa în modul stabilit, la expirarea termenului de valabilitate a autorizațiilor de funcționare, precum și a schemelor de amplasare în baza cărora au fost recepționate notificările depuse până la intrarea în vigoare a prezentului Regulament, eliberate pentru gheretele și unitățile comerciale ambulante din sector amplasate: pe străzile din centru nucleu-istoric, pe bulevardele și străzile principale, conform anexei nr.2. În conformitate cu anexa nr. 2 la decizia nominalizată centrul-nucleul istoric al municipiului Chișinău este amplasat în perimetrul străzilor: Alexei Mateevici - C. Stere - A. Șciusev - Mihai Viteazu - Sf. Andrei - I. Zaikin - Albișoara – Ismail - bd. Ștefan cel Mare și Sfânt – Ciuflea - București - L. Tolstoi - Pan Halippa, deoarece problema pusă spre soluționare constă în examinarea legalității sau ilegalității acțiunile Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău în coroborare cu înscrisurile prezentate și solicitarea Prim-ministrului Republicii Moldova.

Mai mult, s-a constatat că ghereta SRL „P.A. Gherasimenco” a fost amplasată și activă legal, în baza autorizației de funcționare nr. 20225 din 04 august 2006, a schiței de amplasare din 20 aprilie 2016 și autorizației sanitare de funcționare nr. 4629 din 03 mai 2016, cu respectarea cerințelor legale de funcționare, iar termenul de valabilitate a autorizației urma să expire la 20 aprilie 2019.

Suplimentar, instanța de recurs învederează că în demersul său, Prim-ministrul Republicii Moldova a solicitat reamplasarea gheretelor și a unităților de comerț, iar prin prescripția nr. 113/03-28 din 23 noiembrie 2018 a fost dispusă doar evacuarea gheretei, dar nu și unde urmează a fi reamplasată, fără a fi luată în considerare că autorizația de funcționare a SRL „P.A. Gherasimenco” a fost valabilă până la 20 aprilie 2019.

Astfel, prin impunerea încetării de către agentul economic a activității de comerț prin demolarea ca construcție neautorizată a gheretei până la expirarea termenului de valabilitate a autorizației de activitate și a schemei de amplasare, a fost împiedicată desfășurarea legală a activității de comerț, fapt ce contravine prevederilor legale.

În conformitate cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Prevederile capitolului II din Codul administrativ, se referă la procedura de examinare a acțiunilor de contencios administrativ în prima instanță.

Astfel, în corespundere cu art. 219 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Mai mult, art. 238 alin. (2) din Codul administrativ, stipulează că instanța de apel este în drept să solicite din oficiu probe noi, în măsura în care le consideră necesare pentru justa soluționare a cauzei.

Așadar, Colegiul notează că instanței de judecată îi revine o deosebită atenție de a determina raportul material-litigios dintre părți întru constatarea corectă a specificului obiectului acțiunii și temeiului acesteia. Or, reieșind din acestea, instanța de judecată urmează să stabilească obiectul probațiunii pe cauza dedusă judecării, circumstanță care presupune în sine conturarea faptelor juridice prin care se justifică pretențiile și obiecțiile părților și fără de care este imposibilă soluționarea justă a litigiului.

Conjunctura descrisă supra profilează faptul că, instanța de apel nu a exercitat un control judiciar, în fapt și în drept, cu respectarea efectului devolutiv al apelului, asupra ceea ce a hotărât prima instanță, limitându-se doar la aprecierea repetată a constatărilor primei instanțe și drept consecință a interpretat și aplicat în mod eronat normele de drept material, care în opinia instanței de recurs au dus la soluționarea greșită a cauzei.

Prin urmare, completul de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că lichidarea lacunelor depistate în cadrul procedurii de examinare în recurs nu este posibilă, deoarece instanța de apel nu s-a expus asupra tuturor circumstanțelor cauzei. Astfel, la reexaminarea cauzei instanța de apel urmează să

emită o hotărâre legală și întemeiată, cu respectarea normelor de drept material și procedural pertinente speței.

De asemenea, Colegiul judiciar consemnează că din interpretarea art. 6 CEDO, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărârile contestate asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și argumentelor invocate de către părți întru, respectiv, admiterea sau respingerea acestora (cauza García Ruiz c. Spaniei din 21.01.1999).

Din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de admite recursul declarat de SRL „P.A. Gherasimenco”, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov, de a casa integral decizia din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei în instanța de apel, deoarece în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, instanța de recurs nu poate adopta o soluție finală în cauza dată.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d), alin. (2) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea cauzelor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se admite cererea de recurs depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „P.A. Gherasimenco”, reprezentată de avocatul Natalia Covaliov.

Se casează decizia din 19 noiembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „P.A. Gherasimenco” împotriva Preturii sectorului Centru, mun. Chișinău cu privire la contestarea actului administrativ.

Se restituie cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

Judecătorii

Maria Ghervas

Sveatoslav Moldovan

Victor Burduh

Nina Vascan